

ת"פ 69941/03/23 - מדינת ישראל נגד עמאר מחיסן

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 69941-03-23 מדינת ישראל נ' מחיסן(עציר)

לפני בעניין:	כבוד השופט אלעזר נחלון המאשימה נגד הנאשם	מדינת ישראל עמאר מחיסן
בשם המאשימה:	עו"ד שי עציון; עו"ד לירון עופר	
בשם הנאשם:	עו"ד סורחי סאמר	

גזר דין

א. כללי

1. הנאשם הורשע בדין, על פי הודאתו שניתנה במסגרת הסדר טיעון. הגיעה העת לגזור את עונשו.

ב. המעשים שביצע הנאשם והעבירות שבהן הורשע

2. ביום 21.1.24 הורשע הנאשם, על פי הודאתו, בשלוש עבירות של סחר בנשק לפי סעיף 144(ב2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין). על פי העובדות שבהן הודה הנאשם, בשלוש הזדמנויות שונות הוא מכר לסוכן משטרתי נשק: באחת ההזדמנויות המכירה הייתה של שני רימוני הלם ורימון עשן, ובכל אחת מן השתיים הנוספות נמכר אקדח חצי אוטומטי 9 מ"מ פרבלום שבכוחו להמית אדם ומחסנית תואמת.

3. העסקה הראשונה התרחשה ביום 4.4.22. כשבוע קודם לכן נפגש הסוכן עם הנאשם, וסיפר לו כי הוא מתעניין ברכישת רימוני רסס. הנאשם השיב כי יבדוק אם הוא יכול להשיג רימונים כאלה, ולמחרת התקשר אל הסוכן, והשניים סיכמו כי הנאשם ימכור לסוכן שני רימונים. במועד שנקבע לביצוע העסקה התקשר הנאשם לסוכן וציין כי יש לממש את העסקה בהקדם, והשניים נפגשו ונסעו יחד אל הכניסה לא-רם. בהגיעם לשם פגש הנאשם באחר, ולאחר חילופי דברים עם אותו אחר הציע לסוכן לרכוש שני רימוני הלם ורימון עשן. הסוכן אכן רכש את הרימונים, ובתמורה מסר לנאשם סך של 1,400 ₪.

4. העסקה השנייה התרחשה ביום 9.5.22. מספר ימים קודם לכן נפגש הסוכן עם הנאשם ומסר לו כי הוא מעוניין לרכוש אקדח. הנאשם השיב כי ברשותו אקדח טוב, ומספר אקדחים "מלוכלכים" המצויים אצל חבריו. בהמשך שלח הנאשם לסוכן תמונה של האקדח, ודרש תמורתו 23,000 ₪. בימים שלאחר מכן שוחחו הנאשם והסוכן, ולבסוף סיכמו כי הנאשם ימכור לסוכן אקדח תמורת סך של 22,000 ₪. בעקבות זאת פנה הנאשם לחברו, והשניים

נפגשו עם אחר והביאו אקדח. ביום 9.5.22, לאחר תיאום, הגיעו הנאשם וחברו למפגש עם הסוכן. הנאשם נכנס לרכב הסוכן, הוציא ממכנסיו אקדח ומחסנית תואמת, ואז לבקשת הסוכן נסעו השניים לקרבת מקום שם ירה הנאשם באקדח כדי לבדוק את תקינותו. בעקבות זאת רכש הסוכן מן הנאשם את האקדח תמורת סך של 22,000 ₪, ולאחר מכן העביר הנאשם לחברו את חלקו בתמורה.

5. העסקה השלישית התרחשה ביום 11.8.22. מספר ימים קודם לכן שוחח הסוכן עם הנאשם לגבי רכישת נשק, והשניים שוחחו ביניהם כמה פעמים לגבי הצעות לכלי נשק שונים. בסופו של דבר הוסכם כי הנאשם ימכור לסוכן אקדח תמורת סך של 38,500 ₪, והנאשם אף שלח לסוכן תמונות של אותו אקדח. לאחר תיאום הגיע הנאשם למקום המיועד לביצוע העסקה, ונכנס לרכב הסוכן כשהוא נושא במכנסיו אקדח ומחסנית תואמת. הסוכן מסר לנאשם שני כדורים, והנאשם ירה באקדח כדי לבדוק את תקינותו. לאחר מכן שילם הסוכן לנאשם את התמורה שעליה הוסכם.

ג. ראיות לעניין העונש

6. תסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם המליץ על עונש של מאסר מאחורי סורג ובריה. במסגרת התסקיר עמד שירות המבחן על כך שהנאשם הוא כבן 27 נעדר עבר פלילי, ילד שישי מעשרה לזוג הורים תושבי ירושלים. הנאשם השלים תשע שנות לימוד ואז השתלב באופן מלא בשוק העבודה. לדברי הנאשם, בשנת 2018 הוא נפצע וחדל מלעבוד, כאשר הדבר גרם לו לחוש נזקק. קודם מעצרו התארס הנאשם ואמור היה להינשא, והוא הביע תקווה שהאירוסין יסיפו לעמוד בתוקף. שירות המבחן התרשם כי הנאשם נוטל אחריות על מעשיו ומתחרט על ביצועם, ואף מצליח להתבונן בדפוסי ההתנהלות שהובילו אותו לביצוע המעשים, שכן לדבריו הוא התקשה לסרב לבקשות הסוכן על רקע היחסים הקרובים ביניהם ותחושתו כי הוא "היה נתון לשליטתו של הסוכן". הנאשם גם ציין כי סבר שמכיוון שהסוכן יהודי המעשים הם פחות חמורים. על רקע המעשים ודפוסי ההתנהלות של הנאשם העריך שירות המבחן כי רמת הסיכון הנשקפת ממנו היא בינונית. במכלול המליץ שירות המבחן על הטלת עונש מאסר מאחורי סורג ובריה, אולם המליץ גם כי שירות בתי הסוהר יבחן את שילוב הנאשם בתהליך טיפולי בין כותלי הכלא.

7. מטעם הנאשם העיד אביו שסיפר, בין היתר, על הרקע המשפחתי של הנאשם ועל סיועו לאורך השנים בפרנסת המשפחה בשל מצבם של הוריו. כמו כן הציג האב תיעוד רפואי בעניינו ובעניינה של אם הנאשם. האב גם תאר את הרקע להיכרות בין הנאשם לבין הסוכן, וטען כי הסוכן ניצל את הנאשם ואת יחסי החברות ביניהם, ואולי אף הכריח אותו לבצע את המעשים שביצע.

ד. טענות הצדדים לעניין העונש

8. שני הצדדים הגישו עיקרי טענות בכתב והשלימו את טענותיהם בדיון.

9. לטענת המאשימה, מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם עומד על בין 6 ל-8.5 שנות מאסר בפועל, והעונש המתאים לו עומד על 6.5 שנים לצד מאסר על תנאי וקנס משמעותי.

מבחינת נסיבות הקשורות בביצוע העבירות, המאשימה מציינת כי הנאשם סחר בכלי נשק בשלוש הזדמנויות שונות, לרבות תוך מעורבות אחרים, ואף הציע לסוכן לרכוש כלי נשק שונים באופן המלמד על מעורבות עמוקה בעולם הסחר הלא חוקי בכלי נשק. כמו כן מציינת המאשימה כי לצד האקדחים נמכרו לסוכן מחסניות תואמות, וכי הנאשם עצמו ביצע באקדחים ירי.

בנוגע לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות מציינת המאשימה את העובדה שהנאשם נעדר עבר פלילי ואת הודאתו במסגרת הסדר הטיעון. כמו כן טוענת המאשימה כי יש לשקול את הצורך בהרתעה אישית, נוכח נטייתו של הנאשם להיגררות לפי טענתו שלו, ואת הצורך בהרתעת הרבים.

10. בא כוח הנאשם, מצידו, טוען כי מתחם העונש ההולם בגין מעשי הנאשם עומד על בין 24 ל-35 חודשי מאסר, וכי העונש המתאים לו הוא ברף התחתון של המתחם לצד מאסר על תנאי.

מבחינת נסיבות הקשורות בביצוע העבירות טוען בא כוח הנאשם כי הנאשם לא היה מעורב בעולם עסקאות הנשק קודם לכן, וכי הוא פעל לבקשת הסוכן, מעסיקו לשעבר, שעמו היו לו יחסי חברות, ומתוך רצונו לסייע לו שכן הסוכן טען שהוא מצוי בסכנה. הסוכן מצידו, כך נטען, פעל ממניעים כלכליים, ולכן הפליל את הנאשם שהיה נגיש לו כחברו הקרוב. לולא היה הסוכן פונה אל הנאשם ומדיח אותו, כך נטען, הרי שהאחרון לא היה שולח ידו בפלילים באמצעות ניסיון להשיג כלי נשק מאחרים. עוד נטען כי הנאשם לא קיבל תמורה משמעותית עבור חלקו בעסקאות.

מבחינת נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות מציין בא כוח הנאשם כי הוא נעדר עבר פלילי, נטל אחריות על מעשיו גם בפני שירות המבחן, והתסקיר שהוגש בעניינו חיובי ומלמד על רמת סיכון לא גבוהה להישנות התנהלות עבריינית. כמו כן מפנה בא כוח הנאשם לנסיבותיו האישיות ולמקומו בתוך המשפחה כשיקול לקולא.

11. הנאשם עצמו בדבריו לפני סיפר על מקומו המרכזי בקרב בני משפחתו הקרובה וסיועו להוריו ולאחיו. הנאשם סיפר גם שהיה חברו של הסוכן "כמו משפחה", וכי הוא ביקש לסייע לו כחבר. הנאשם הביע חרטה על מעשיו, וביקש להקל בעונשו כדי לאפשר לו להינשא ולהקים משפחה. הנאשם גם הצהיר שאין בכוונתו לשוב על מעשים מעין אלה.

ה. דיון

ה(1) גזירת הדין - כללי

12. סעיף 40ב לחוק העונשין קובע כי "העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו". סעיף 40ג(א) מורה כי בהתאם לעקרון ההלימה יש לקבוע "מתחם עונש הולם", וזאת תוך התחשבות "בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה". חלק מהנסיבות הקשורות בביצוע העבירה מנויות בסעיף 40ט לחוק, ובכללן מידת התכנון שקדם לביצוע העבירה, חלקו היחסי של הנאשם, מידת הנזק שנגרמה או שהייתה צפויה להיגרם מהעבירה, הנסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירה, ועוד (וראו סעיף 40יב הקובע כי ניתן לשקול גם נסיבות אחרות).

13. במקרה שכאן, על אף שמדובר בשלוש עסקאות נשק שונות, שני הצדדים סברו כי יש לקבוע מתחם עונש הולם אחד לשלושתם. נוכח הקשר ההדוק בין המעשים - מבחינת אופיים, המעורבים בהם, וסמיכות הזמנים - גם אני סבור כך (למבחנים בעניין זה ראו למשל ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.2014)).

14. לאחר קביעת מתחם העונש ההולם, יש לגזור את העונש המתאים לנאשם, וזאת תוך התחשבות בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות (סעיף 40ג(ב) לחוק). נסיבות כאלה מפורטות בסעיף 40יא לחוק, אולם גם כאן אין מדובר ברשימה סגורה (ראו סעיף 40יב). כמו כן ניתן להתחשב בצורך להרתיע את הנאשם ולהרתיע את הרבים

(סעיפים 40-40 לחוק). במקרים חריגים קיימת אפשרות לחרוג ממתחם העונש ההולם לקולא או לחומרא, אך לא נטען שבמקרה שכאן יש לנהוג כך (לאפשרות זו ראו סעיפים 40 וכן 40 לחוק).

ה(2) מתחם העונש ההולם למעשי הנאשם

15. השיקולים הרלוונטיים לקביעת מתחם העונש ההולם הם, כאמור, הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, מידת הפגיעה בו, מדיניות הענישה הנהוגה, ונסיבות הקשורות בביצוע העבירה. אתיחס לשיקולים אלה.

ה(2)(1) הערכים החברתיים שנפגעו

16. הערכים החברתיים העומדים ביסוד עבירות הנשק הם "שמירה על חיי אדם ועל שלמות גופו, וכן שמירה על סדרי חיים תקינים ושלווים..." (ע"פ 147/21 מדינת ישראל נ' ביטון, פסקה 7 (14.2.2021); ראו גם ע"פ 309/22 מדינת ישראל נ' ביאדסה, פסקה 6 (10.5.2022); ע"פ 4103/22 מדינת ישראל נ' אמון, פסקה 9 (6.11.2022); ע"פ 7595/19 סגים נ' מדינת ישראל, פסקה 32 (22.11.2020), להלן: עניין סגים). בשל חומרת הסכנה הנשקפת מנשק, הוטלו עונשים חמורים על "כל חוליות השרשרת העבריינית", לרבות מי שמחזיק או נושא אותו שלא כדין "בלבד" (ע"פ 147/21 הנזכר, שם), וקל וחומר מי שסוחר בו (ראו ע"פ 2880/23 מדינת ישראל נ' עיסא, פסקה 11 (25.4.2023), להלן: עניין עיסא).

ה(2)(2) נסיבות ביצוע העבירות ומידת הפגיעה

17. כעולה מעובדות כתב האישום, הנאשם היה מעורב בשלוש הזדמנויות שונות במכירת נשק: באחת ההזדמנויות מכר רימוני הلم ועשן; ובשתיים האחרות מכר אקדח שהיה מוכן לשימוש עם מחסנית, כאשר בשני המקרים הוא גם ביצע ירי.

18. העסקאות שביצע הנאשם היו מתוכננות, ובוצעו לאחר תיאום והיערכות (סעיף 40ט(א)(1)).

אמנם, בכל אחת מן הפעמים הסוכן הוא זה שהביע בפני הנאשם התעניינות ברכישת כלי נשק, אך לא צוין כי הוא ביקש מפורשות מן הנאשם עצמו לפעול בעניין, ומעובדות כתב האישום עולה כי היה זה הנאשם שבכל אחת מן הפעמים "הרים את הכפפה" ופעל כדי למכור לסוכן נשק בעצמו, לאחר שפעל כדי לשים עליו את ידיו. התנהלות הנאשם אף מלמדת על נגישות מהירה יחסית למגוון של כלי נשק (סעיף 40ט(א)(2)). יצוין בהקשר זה כי טענות בא כוח הנאשם בנוגע לעצם הפעלת הסוכן בעניינו של הנאשם, ובנוגע למידת השכנוע וההשפעה שהייתה לסוכן עליו, חורגות מעובדות כתב האישום שבהן הודה הנאשם, וממילא מנוגדות להסדר הטיעון (ראו סעיף 4 להודעה על הסדר). טענות אלה אף לא הוכחו במידה הנדרשת. לצורך גזר הדין יש לשקול אפוא את העובדה שבכל אחת מן הפעמים לא הנאשם הוא שיזם את השיח לגבי מכירת נשק, אלא היה זה הסוכן שהביע באוזני הנאשם התעניינות בעניין, ובעקבות זאת הנאשם פעל, כאמור בכתב האישום המתוקן.

הנזק העיקרי שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירות היה החשש מפני שימוש ברימונים ובאקדחים, ופגיעה בערכים החברתיים שפורטו לעיל (סעיף 40ט(א)(3)). למרבה המזל הנזק לא התממש, שכן הנשק הגיע לידי משטרת ישראל (סעיף 40ט(א)(4)).

הדעת נותנת כי הסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע המעשים הם בצע כסף (שכן בניגוד לטיעוני בא כוח הנאשם הוא קיבל תמורה עבור כלי הנשק), אולם לטובת הנאשם יונח גם כי ברקע המעשים עמדו אף היחסים הקודמים

בינו לבין הסוכן, כפי שתוארו בסעיף 2 לחלק הכללי של כתב האישום (סעיף 40ט(א)(5)).

לא נטען לפגם כלשהו ביכולתו של הנאשם להבין את מעשיו והפסול בהם או להימנע מהם (סעיף 40ט(א)(6)-(7)).

ה(2)(3) מדיניות הענישה הנהוגה

19. העונש המרבי על עבירת סחר בנשק עומד על חמש עשרה שנים, והעונש המזערי עומד, ככלל, על רבע מהעונש המרבי, אלא אם קיימים טעמים מיוחדים להקל בו. עם זאת, אין מניעה שחלק מעונש זה יינתן בדרך של מאסר על תנאי (סעיף 144(ז) לחוק העונשין).

20. אשר למדיניות הענישה הנהוגה, הרי שבית המשפט העליון עמד לא אחת על החומרה שבה יש להתייחס אל עבירות נשק בכלל:

עבירות הנשק הפכו זה מכבר למכת מדינה. חומרתן היתרה של עבירות אלה, פגיעתן הקשה והשפעתן על תחושת הביטחון של כלל אזרחי המדינה, זכו להתייחסות נרחבת בפסקי דין רבים של בית משפט זה. צוין כי עבירות אלה מייצרות במהותן איומים וסיכונים משמעותיים לשלום הציבור וביטחונו, והן מהוות בסיס לביצוע פעילות עבריינית, פשיעה לאומנית ופעולות טרור מסכנות חיים. זמינותם ונגישותם של כלי נשק בלתי חוקיים מאפשרות שימוש תדיר בנשק ככלי לפתרון סכסוכים, לעיתים תוך ירי באזורי מגורים, וגביית קורבנות בגוף ובנפש.

בית משפט זה עמד לא אחת על כך שתרומתם העיקרית של בתי המשפט למיגור תופעת עבריינות הנשק ונגזרותיה היא בהטלת עונשים חמורים ומרתיעים על עברייני הנשק.

(ע"פ 579/22 מדינת ישראל נ' טחאינה, פסקאות 15-16 (13.6.2022), בהשמטת אסמכתאות; וראו עוד מבין רבים: ע"פ 3728/22 מסאלחה נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (9.8.2022); ע"פ 2283/22 אל נבארי נ' מדינת ישראל, פסקאות 13-14 (31.7.2022); ע"פ 3569/22 מדינת ישראל נ' חדיד, פסקאות 7-8 (23.6.2022)).

21. מדיניות ההחמרה בענישה בגין עבירות נשק מתבטאת גם בתיקון החקיקה, שבו כאמור הוספו עונשים מזעריים לעבירות נשק שונות.

22. ואם כך בעבירות הנשק בכלל, על אחת כמה וכמה כאשר מדובר בעבירה של סחר בנשק, המצויה בחלקים הלא תחתונים של "השרשרת העבריינית", שכן מי שמבצע עבירה זו הוא מעין "מחולל פשיעה" (ראו והשוו: ע"פ 2165/23 מדינת ישראל נ' בלאל, פסקה 10 (4.5.2023); ע"פ 3569/22 הנזכר, פסקה 7 ובאסמכתאות שם; ע"פ 6028/21 אטרש נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (15.5.2022)).

23. מבחינת הענישה בפועל, הרי שבית המשפט העליון עמד על כך ש"בעבירות של סחר בנשק קיים מנעד רחב של עונשים, אשר נגזרים, בין היתר, מנסיבות ביצוע העבירה, ומנסיבותיו האישיות של הנאשם" (ע"פ 2733/20 אבו זיאד נ' מדינת ישראל, פסקה 20 (24.10.2021)). הדעת נותנת כי יש משקל למספר העסקאות, לחלקו של הנאשם בהן, לסוג הנשק, לכמותו, ועוד.

24. עם זאת, חרף המנעד, בפסק דין מאוחר יותר צוין גם כי "מאסר בפועל בסביבתן של שלוש שנים הולם הובלה ונשיאה חד-פעמית של נשק... והינו בגדר עונש מקל כאשר מדובר בעבירות נשק חמורות יותר" (ע"פ 4077/22

פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (28.7.2022)). נראה כי הדברים נאמרו בעיקר בנוגע לעבירות הכרוכות ברובים ובתתי מקלע (כעולה גם מן האמור בעניין עיסא, פסקה 11 (25.4.2023)), אך ניתן להשליך מהם על ענייננו, בשינויים המתבקשים.

25. ואכן, עיון בפסקי דין שניתנו בנסיבות דומות של סחר באקדח, מלמד כי רף הענישה עומד ככלל על תקופה לא מבוטלת של מאסר בפועל לכל מי שהיה מעורב בעסקה. עם זאת, קיימים הבדלים לגבי משך התקופה. חלק מן ההבדלים יכולים לנבוע מנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כאמור לעיל, אך אין לכחד כי חלקם יכולים לנבוע גם מהבדלי גישה עונשית.

כך למשל בע"פ 3793/20 מוריחי נ' מדינת ישראל (23.11.2020) היה הנאשם מעורב בארגון ובתיווך עסקה של מכירת והעברת אקדח ומחסנית תואמת ממוכר באזור לרוכש בישראל. בסופו של דבר נתפסו האקדח והמחסנית על ידי משטרת ישראל והעסקה לא יצאה אל הפועל. הערכאה הדיונית קבעה כי מתחם העונש ההולם נע בין 18 ל-52 חודשי מאסר, וגזרה על הנאשם, בעל עבר פלילי בעבירות נשק, 30 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נוספים. בית המשפט העליון דחה את הערעור תוך שהוא מציין את העובדה שהנאשם היה "חוליה בלעדיה אין" לצורך ביצוע העסקה, וכי העסקה לא הושלמה רק משום שבסופו של דבר הנשק נתפס. המקרה שכאן חמור יותר משום שמדובר בשלוש עסקאות שונות, שהושלמו (הגם שעם סוכן), שבהן הנאשם לא רק היה המתווך אלא המוכר, ושבהלכן הוא גם ביצע ירי באקדחים.

בע"פ 5330/20 ענבתאוי נ' מדינת ישראל (22.11.2020) מדובר היה במספר נאשמים שהיו מעורבים בעסקה של מכירת אקדח. בעניינו של אחד מהם, שהיה הגורם המרכזי בתיאום העסקה, קבעה הערכאה הדיונית כי מתחם העונש ההולם נע בין 24 ל-42 חודשי מאסר, והטילה עליו 28 חודשי מאסר בפועל. ערעור שהגיש אותו נאשם נדחה, וצוין כי חרף היותו מתווך היה לו תפקיד מרכזי בביצוע העסקה. המקרה שכאן חמור יותר שכן מדובר בשלוש עסקאות, שבהן היה הנאשם המוכר ואף ירה באקדחים.

בע"פ 4154/16 דהוד נ' מדינת ישראל (19.1.2017) מדובר במי שתיווך בעסקה של מכירת אקדח לסוכן משטרתי, ובעסקה נוספת מכר רובה ציד מאולתר לאותו סוכן. הערכאה הדיונית קבעה כי מתחם העונש ההולם בגין כל אחד מהאישומים בנפרד נע בין 2 ל-5 שנות מאסר, וגזרה על הנאשם 45 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נוספים. ערעור הנאשם נדחה. המקרה שכאן חמור יותר, שכן מדובר בשלוש עסקאות, הנאשם היה המוכר בשלושתן, הוא ירה באקדחים, ובינתיים גם רמת הענישה הוחמרה, לרבות תוך קביעה של עונש מזערי בחוק.

בת"פ (מחוזי ים) 69797-03-23 מדינת ישראל נ' עלי (22.11.2023) מדובר היה במעורב בעסקה של מכירת אקדח לאותו סוכן משטרתי שעמו בוצעו העסקאות במקרה שכאן. בית המשפט ציין כי חלקו של הנאשם בעסקה לא היה דומיננטי, וקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 28 ל-48 חודשי מאסר. העונש שנגזר על הנאשם הועמד על 32 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נוספים. המקרה שכאן חמור יותר הן משום שמדובר בשלוש עסקאות, הן משום שהנאשם היה המוכר, והן משום שהוא שירה באקדחים ולא הסוכן.

בת"פ (מחוזי ירושלים) 13177-04-21 מדינת ישראל נ' אלעתאיקה (29.12.2021) מדובר היה בנאשם שמכר לסוכן משטרתי אקדח ומחסנית תואמת, ואף הציע לו למכור רובה מסוג M-16. הנאשם גם היה נכון למסור לסוכן כדורים תואמים אך לבסוף לא מצא אותם. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 24 ל-50 חודשי מאסר, וגזר על הנאשם - בעל עבר פלילי שלא בעבירות נשק - 30 חודשי מאסר לצד עונשים נוספים. המקרה שכאן חמור יותר

שכן מדובר על שלוש עסקאות, והנאשם גם ירה באקדחים.

בת"פ (מחוזי י-ם) 50474-09-22 מדינת ישראל נ' סמאר (18.9.2023) מדובר היה בשני נאשמים שמכרו לסוכן משטרת אקדח והציעו לו לרכוש אקדחים נוספים. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 32 ל-62 חודשי מאסר, וגזר על הנאשם הראשון - בעל עבר פלילי - 42 חודשי מאסר לצד עונשים נוספים ועל הנאשם השני 34 חודשי מאסר. המקרה שכאן חמור יותר שכן מדובר בשלוש עסקאות שונות, והנאשם אף ירה באקדחים. עם זאת באותו מקרה נראה היה כי לשני הנאשמים נגישות רבה יותר לכלי נשק מזו המשתקפת בכתב האיטום שלפניי.

בת"פ (מחוזי י-ם) 53377-09-22 מדינת ישראל נ' עגלוני (10.11.2021), שאליו הפנה בא כוח הנאשם, מדובר היה במי שמכר לקרוב משפחתו אקדח ושתי מחסניות תואמות ריקות, וזה מכר אותו לאחר שביצע באמצעותו פיגוע. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 40 ל-66 חודשי מאסר בפועל, והטיל על הנאשם 40 חודשי מאסר לצד עונשים נוספים (יצוין כי נאשם נוסף הורשע בגין תיווך, כך שעניינו שונה). המקרה שכאן חמור יותר, שכן מדובר בשלוש עסקאות שונות והנאשם גם ירה באקדחים, אם כי מנגד האקדחים לא שימשו לפיגוע.^[1]

בת"פ (מחוזי י-ם) 52848-09-22 מדינת ישראל נ' אבו תנהא (13.11.2023) מדובר היה במעורב מרכזי במכירת שני אקדחים מהאזור לסוכן משטרת, שאף הציע לסוכן לרכוש אקדחים נוספים. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 32 ל-62 חודשי מאסר, וגזר על הנאשם - בעל עבר פלילי שלא בעבירות נשק - 44 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נוספים. במקרה שכאן מדובר בשלוש עסקאות, שבהן נמכרו שני אקדחים ורימוני הلم ועשן, והנאשם אף ירה באקדחים.

בת"פ (מחוזי י-ם) 70373-03-23 מדינת ישראל נ' עבד אל עאל (15.4.2023) מדובר היה בנאשם שהיה מעורב בשתי עסקאות של מכירת אקדח לאותו סוכן משטרת שעמו ביצע הנאשם שלפניי את העסקאות שבכתב האיטום המתוקן. נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 46 ל-76 חודשי מאסר, ועל הנאשם, שביצע את העבירות לאחר שהורשע בהליך אחר ותוך כדי תהליך טיפולי במסגרת שירות המבחן, נגזר עונש של 54 חודשי מאסר לצד עונשים נוספים. המקרה שכאן חמור יותר הן משום שמדובר בשלוש עסקאות, הן משום שהנאשם היה המוכר בשלושתן, והן משום שהנאשם עצמו ירה באקדחים, ולא הסוכן.^[2]

26. גם סחר ברימוני הلم זוכה לענישה משמעותית.

כך למשל בע"פ 1323/13 חסן נ' מדינת ישראל (5.6.2013) מדובר היה בנאשם שהורשע במכירת רימון הلم יחיד לסוכן משטרת תמורת 1,300 ₪. הערכאה הדיונית קבעה כי מתחם העונש ההולם בגין מעשה זה נע בין 1 ל-4 שנים, וגזרה על הנאשם 24 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נוספים. בית המשפט העליון קבע כי המתחם הוא "מעט מחמיר מדי, שאחרי ככלות הכל, מדובר בסחר בנשק הנמצא באחת הדיוטות הנמוכות שבסולם החומרה", אולם לא התערב בו נוכח "המגמה המתחייבת של החמרה בענישה בעבירות נשק". המעשה שבאיטום הראשון שכאן חמור יותר, שכן מדובר היה בשני רימוני הلم וברימון עשן.

בת"פ 54202-01-23 מדינת ישראל נ' מנגיסטו (22.10.2023) מדובר היה בנאשם שבשתי הזדמנויות שונות מכר לסוכן משטרת רימוני הلم, ובסך הכל שלושה רימונים. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם בגין מעשים אלה, שכללו גם נשיאה של הרימונים למקומות המכירה, נע בין 20 ל-50 חודשי מאסר בפועל, וגזר על הנאשם - צעיר נעדר עבר פלילי שהודה במעשים - 25 חודשי מאסר לצד עונשים נוספים. ערעור הנאשם נדחה, בהמלצת בית המשפט העליון (ע"פ 8181/23). המעשה שבאיטום הראשון שכאן חמור פחות, שכן מדובר היה במכירה אחת, הנאשם לא

הורשע בנשיאת נשק, ולמעשה מבחינה מהותית תיווך בין אחר לבין הסוכן.

ה(2)(4) המסקנה בעניין מתחם העונש ההולם למעשי הנאשם

27. על רקע הערכים החברתיים שנפגעו; על רקע נסיבות ביצוע העבירות על ידי הנאשם ומידת הפגיעה בערכים כעולה מן האמור לעיל, לרבות הטענה כי ביסוד העבירות עמדו גם יחסיו עם הסוכן; על רקע פסקי הדין שהובאו; ועל רקע מגמת ההחמרה הנמשכת בענישה בעבירות נשק שלטעמי יש להתמיד בה - סבורני כי במקרה שכאן יש להעמיד את מתחם העונש ההולם למעשי הנאשם על בין 62 ל-92 חודשי מאסר בפועל, לצד עונש מאסר על תנאי.

28. כמו כן בשים לב למניע הכלכלי בביצוע העבירות ולסכומים שבהם הן היו כרוכות, מתחם העונש ההולם כולל קנס. לא הושמעו טיעונים בנוגע למתחם הקנס ההולם (סעיף 40 לחוק).

ה(3) גזירת העונש המתאים לנאשם בתוך המתחם

29. בגזירת עונשו של הנאשם בתוך המתחם יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות (סעיף 40א לחוק העונשין). במקרה שכאן מדובר בנאשם כבן 28, נעדר עבר פלילי כלשהו שנטען כי תמך בבני משפחתו לאורך השנים. כמו כן לטעמי יש ליתן משקל ממשי לכך שהנאשם נטל אחריות על מעשיו, והביא לחיסכון במשאבים שיפוטניים ובמשאבי גורמי האכיפה. שירות המבחן אף התרשם כי הנאשם מתחרט על מעשיו ונכון לבחון את דפוסי התנהלותו. הנאשם אף עצור תקופה ממושכת, ותנאי המעצר נוקשים מתנאי המאסר.

30. מנגד, יש ליתן משקל להערכת שירות המבחן כי מן הנאשם נשקפת רמת מסוכנות בינונית. כמו כן יש ליתן את הדעת לכך שמהדברים שאמר הנאשם לשירות המבחן, ובמידה מסוימת גם מדבריו לפני, עולה האפשרות שלקחת האחריות אינה מעמיקה דיה, שכן נראה כי הנאשם נטה לייחס משקל משמעותי להתנהלות הסוכן. אלה מצדיקים ליתן משקל לשיקול שעניינו הרתעה אישית.

31. באיזון בין השיקולים השונים, סבורני כי יש לגזור את עונשו של הנאשם בחלק התחתון של המתחם, אך לא בתחתיתו ממש, ולהעמידו על 64 חודשי מאסר בפועל, שיימנו החל מיום מעצרו, לצד עונש מאסר על תנאי כאמור להלן.

32. כמו כן יש להטיל על הנאשם קנס, בסך של 35,000 ₪. הסכום נקבע בשים לב להיקפי העסקאות שבהן הורשע הנאשם.

ו. סיכום

33. נוכח כל האמור, נגזרים בזאת על הנאשם העונשים הבאים:

א. 64 חודשי מאסר בפועל, שיימנו החל מיום מעצרו.

ב. מאסר על-תנאי לתקופה של 12 חודשים. הנאשם יישא עונש זה אם בתוך שלוש שנים מיום שחרורו יעבור עבירת נשק מסוג פשע.^[3]

ג. מאסר על תנאי לתקופה של 8 חודשים. הנאשם יישא עונש זה אם בתוך שלוש שנים מיום שחרורו יעבור עבירה מסוג עוון הקשורה בנשק.

ד. קנס בסך של 35,000 ₪ שישולם עד ליום 1.5.25. לא ישולם הקנס עד לאותו מועד, ירצה הנאשם שלושה חודשי מאסר תמורתו.

34. לבקשת המאשימה בכתב האישום, ובהעדר התנגדות הנאשם, יחולט מכשיר הטלפון הנייד ששימש את הנאשם בביצוע העבירות.

35. ניתן לערער על פסק הדין בתוך 45 ימים.

ניתן היום, י"ד אייר תשפ"ד, 22 מאי 2024, בהעדר הצדדים.

[1] בא כוח הנאשם הפנה גם אל ת"פ (מחוזי י-ם) 58524-11-19, שהתייחס לעסקה אחת של סחר באקדח ולמספר עסקאות סמים, ושב נקבע כי המתחם לעסקת הנשק היחידה בפני עצמה עומד על בין 20 ל-40 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים (העונש עצמו נגזר באופן כולל ובמסגרת הסדר שכלל טווח ענישה מוסכם, כך שלא ברור עד כמה ניתן ללמוד ממנו על המקרה שכאן). כמו כן הפנה בא כוח הנאשם אל ת"פ (מחוזי י-ם) 35608-04-18 שם מדובר היה בשתי עסקאות נשק, האחת באקדח והאחרת ברובה סער מסוג M-16, והמתחם שנקבע היה 2-6 שנות מאסר בפועל, כאשר על הנאשם עצמו, צעיר נעדר עבר פלילי שנטל אחריות על מעשיו, הוטלו 34 חודשי מאסר לצד עונשים נוספים. גם ת"פ (מחוזי י-ם) 52077-12-20 שאליו הפנה בא כוח הנאשם התייחס לרכישת שני רובי סער מסוג M-16 וחלקים של רובה (כאשר אחד הרובים גם שב ונמכר), כך שמדובר בנסיבות שונות מן המקרה שכאן.

[2] המאשימה הפנתה אל ע"פ 4077/22 הנזכר לעיל, אולם באותו מקרה מדובר היה במכירה לא רק של אקדח אלא גם של רובה מאולתר מסוג M-16. גם בעניין עיסא שאליו הפנתה המאשימה מדובר היה במכירה של רובה M-16 עם מחסנית תואמת, כאשר המוכר גם הרכיב את הנשק. המאשימה הפנתה גם אל ת"פ (מחוזי חיפה) 52188-03-22, אולם שם מדובר היה במי שהורשע בארבע עבירות של סחר בנשק ובארבע עבירות של נשיאת נשק, בגין ארבע עסקאות שונות שכללו גם תחמושת.

[3] יצוין כי כבר נקבע שכאשר הנאשם מורשע ביותר מעבירה אחת, כמו במקרה שכאן, אין המשמעות שהעונש המזערי צריך להיות בהכרח מכפלה של מספר העבירות בעונש המזערי לכל עבירה (לעניין זה ראו: ע"פ 9603/09 פלוני נ' מדינת ישראל (27.9.2011), בחוות דעתו של כבוד השופט מלצר; ע"פ 6662/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (2.3.2015); וכן הערות חברי ההרכב בע"פ 5617/19 מדינת ישראל נ' פלוני (26.8.2021)). ממילא, במקרה שכאן עונשי המאסר אינם צריכים בהכרח להצטרף ל-135 חודשים.